

Tapu Kütüğü (Sicili) Dışındaki Kütükler

Tapu kütüğü dışındaki başlıca taşınmaz kütükleri, gemi kütüğü, maden kütüğü ve kaynak kütüğüdür.

A. Gemi Kütüğü

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 954 ve sonraki maddelerinin (6762 sayılı eski Türk Ticaret Kanunu'ndaki karşılığı 839 ve sonraki maddeler) düzenlemeleri çerçevesinde, 21.12.1999 günü yürürlüğe giren 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile, Denizcilik Müsteşarlığı gözetiminde ve İstanbul'da, Türk Uluslararası Gemi Sicili oluşturulmuştur. Denizcilik Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Devlet Bakanlığı, hizmetlerin daha etkin ve hızlı biçimde yerine getirilmesi amacıyla yurt içinde bağlantı büroları açabilir.

Türk Uluslararası Gemi Sicili'ne, yurt içinde yapılan gemiler ve yatlar ile yurt dışından satın alınacak 3.000 DWT'nin (yolcu gemileri ile özel amaçlı, özel yapılı gemilerde ise 300 grostonun) üzerindeki gemilerin, istem üzerine gemi kütüğüne yazımı yapılır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 954. maddesine göre, Medeni Kanun'un 1007. maddesi (devletin sorumluluğu ilkesi) gemi kütüğü için de geçerlidir.

B. Maden Kütüğü

15.06.1985 günü yürürlüğe giren 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 2. maddesine göre, yer kabuğunda ve su kaynaklarında doğal olarak bulunan, ekonomik ve ticari değeri olan petrol, doğal gaz, jeotermal ve su kaynakları dışındaki tüm nesnelere madendir. 3213 sayılı Yasa'nın 38. maddesi çerçevesinde oluşturulan maden kütüğü (sicili), Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na bağlı Maden İşleri Genel Müdürlüğü gözetiminde tutulmaktadır. Bu kütük bütün maden hakları ve etkinlikleri ile ilgili uygulamaya yönelik ve akçalı (mali) konuları içermektedir. Yönetmelik çerçevesinde tutulan bu kütüğe, maden haklarının aktarım, haciz, ipotek ya da sona erme durumları işlenmektedir.

Maden kütüğü kamuya açıktır. İlgililer kütüğün, maden kütük görevlilerinden biri önünde gösterilmesini isteyebilir. Maden kütüğündeki yazımların bilinmediği ileri sürülemez. Madenler üzerinde edinilecek haklar, maden kütüğüne yazımları yapılmadıkça geçerli duruma gelemezler.

C. Kaynak Kütüğü

13.06.2007 günü yürürlüğe giren 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu'nun 3. maddesine göre; doğal yolla, sondaj ya da kuyularla jeotermal akışkan ya da doğal mineralli su, gaz ya da bunların birlikte elde edildiği yerler kaynaktır.

5686 sayılı Yasa'nın 10. maddesinde de; "İl özel yönetimleri (valilikler), kaynağa ilişkin hakların başkalarına aktarımı, haciz, rehin ve ipotek ya da sona erme durumlarını içeren bir kütük (sicil) tutmakla yükümlüdürler. Ruhsatın sınırları, kuyuların koordinatları, akışkanın nitelikleri, başkalarına aktarım, haciz, rehin, ihtiyati tedbir, ipoteğe ilişkin bilgiler ve akışkanın kullanımına ilişkin kira ve benzeri sözleşmeler ile hakların sona ermesi kütüğe işlenir. Haklar, ancak sicile işlendiğinde etki ve sonuç doğurur. İlgililer, kütükteki bilgilerin il

Özel yönetiminin görevlilerinden biri önünde gösterilmesini isteyebilirler. Kütük kamuya açıktır ve kütükte yazılı konuların bilinmediği ileri sürülemez. Haklara ilişkin olarak yapılan sözleşmeler, il özel yönetimince kütüğe işlenmedike üçüncü kişilere karşı ileri sürülemez.” denilmektedir.

EMEK